

Sygn. akt II AKa 280/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 04 października 2013r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSA – Barbara Lubańska-Mazurkiewicz

Sędziowie: SA – Jan Krośnicki

SA – Mirosława Strzelecka (spr.)

Protokolant: Kazimiera Zbysińska – sekr.

przy udziale oskarżyciela posiłkowego – Banku (...) SA

Prokuratora Gabrieli Marczyńskiej -Tomali

po rozpoznaniu w dniu 4 października 2013 r.

sprawy P. Z.

oskarżonego z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

na skutek apelacji, wniesionej przez prokuratora i pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego

od wyroku Sądu Okręgowego w. W.

z dnia 15 marca 2013 r. sygn. akt XVIII K 97/12

Uchyła zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w. W..

UZASADNIENIE

Prokuratura oskarżyła P. Z. o to, że: działając w okresie od 22 grudnia 2010 roku do 17 lutego 2012 roku w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w W. zabrał w celu przywłaszczenia środki finansowe w łącznej kwocie 470 850,00 zł w ten sposób, że wykorzystując przyznane mu jako Kierownikowi Zespołu ds. Rozliczeń transakcji (...) Banku (...) S.A. uprawnienia zlecił kilkadziesiąt nieuprawnionych przelewów środków finansowych z rachunków technicznych w/w banku o nr (...), (...), (...), (...) na własny rachunek o nr (...) czym działał na szkodę Banku (...) S.A. na łączną kwotę 470 850,00 zł, co stanowi mienie znacznej wartości,

tj. o czyn z art. 278§1 k.k. w zw. z art. 294§1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

Sąd Okręgowy w. W. wyrokiem z dnia 15 marca 2013r.

I. P. Z. uznał za winnego tego, że w W. i O. działając w okresie od 22 grudnia 2010 roku do 17 lutego 2012 roku w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w ten sposób, że wykorzystując przyznane mu jako Kierownikowi Zespołu ds. Rozliczeń transakcji (...) Banku (...) S.A. uprawnienia zlecił kilkadziesiąt nieuprawnionych przelewów środków finansowych z rachunków technicznych w/w banku o nr (...), (...), (...), (...) na własny rachunek o nr (...) czym doprowadził ten bank do niekorzystnego rozporządzenia kwotą 470 850,00 zł, która stanowi mienie znacznej wartości, wyzyskując przy tym błąd pracowników banku autoryzujących te przelewy tj. popełnienia czynu

z art. 286§1 k.k. w zw. z art. 294§1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i za to na podstawie art. 294§1 k.k. wymierzył mu karę 2 lat pozbawienia wolności,

II. na podstawie art. 69 § 1 i 2 kk i art. 70 § 1 pkt 1 kk wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres 5 (pięciu) lat próby,

III. na podstawie art. 46§1 k.k. zasądził od oskarżonego na rzecz Banku (...) S. A. 470 850 zł,

IV. na podstawie art. 230§2 k.p.k. zwrócił dowody rzeczowe wymienione w wykazie dowodów rzeczowych nr 1 pod poz. 1-8 Bankowi (...) S. A.,

V. na podstawie art. 624§1 k.p.k. zwolnił oskarżonego od kosztów sądowych w całości i obciążył nimi Skarb Państwa.

Powyższy wyrok został zaskarżony na niekorzyść oskarżonego przez Prokuratora Prokuratury Rejonowej W.-W. oraz pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego Banku (...) S. A.

Prokurator Prokuratury Rejonowej W.-W. zaskarżonemu wyrokowi zarzucił obrazę przepisów prawa materialnego, tj. art. 286§1 k.k., poprzez pominięcie w opisie czynu, za który został skazany, ustawowego znamienia „w celu osiągnięcia korzyści majątkowej”.

Konkludując skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uzupełnienie opisu czynu z art. 286§1 k.k. w zw. z art. 294§1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. o znamie „w celu osiągnięcia korzyści majątkowej”.

Pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

1. na zasadzie art. 438 pkt 2 k.p.k. obrazę przepisów postępowania tj. art. 413§2 pkt 1 k.p.k., która to obraza mogła mieć wpływ na treść orzeczenia, polegającą na pominięciu w opisie czynu przypisanego oskarżonemu (znajdującego się w pkt I sentencji wyroku) znamienia w postaci działania w celu osiągnięcia korzyści majątkowej,

2. na zasadzie art. 438 pkt 1 k.p.k. obrazę przepisów prawa materialnego tj. art. 286§1 k.k., polegającą na błędnym przyjęciu, iż oskarżony wyzyskując błąd pracowników Banku (...) S.A.

doprowadził ten bank do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem, mimo, iż w rzeczywistości doprowadził on pracowników banku do niekorzystnego rozporządzenia mieniem banku, czyli cudzym mieniem

3. na zasadzie art. 438 pkt 4 k.p.k. rażąco niewspółmierność kary oraz niesłuszne niezastosowanie środka karnego przewidzianego w art. 41§1 k.k.

Konkludując skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w punktach I, II i V.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje.

W pierwszej kolejności odnosząc się do apelacji pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego za trafny uznać należy zawarty w niej wniosek o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, co czyni niecelowym podzielenie wniosku zawartego w apelacji prokuratora.

W ocenie Sądu Apelacyjnego nie sposób odmówić słuszności argumentom zawartym zarówno w apelacji prokuratora jak i pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego odnośnie pominięcia przez Sąd I instancji w opisie czynu ustawowego znamienia działania oskarżonego w celu osiągnięcia korzyści majątkowej.

Bez wątplenia wskazać należy, iż Sąd I instancji w sposób prawidłowy dokonał ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie, a także zasadnie zmienił kwalifikację prawną zarzucanego oskarżonemu P. Z. czynu. Niemniej jednak Sąd ten nieprawidłowo w zaskarżonym wyroku określił przedmiotowe znamiona czynu zabronionego z art. 286§1 k.k. Wszak określone w art. 286 § 1 k.k. przestępstwo oszustwa jest przestępstwem umyślnym, zaliczanym do tzw. celowościowej

odmiany przestępstw kierunkowych. Ustawa wymaga, aby zachowanie sprawcy było ukierunkowane na określony cel, którym jest tu osiągnięcie korzyści majątkowej. Korzyścią majątkową, stanowiącą cel działania sprawcy przestępstwa z art. 286 § 1 k. k., jest ogólne polepszenie sytuacji majątkowej, co może polegać na zwiększeniu aktywów lub zmniejszeniu pasywów. W związku z tym treść celu sprawcy, jako znamię wartościujące, może być wypełniona różnymi określeniami odnoszącymi się do sytuacji majątkowej sprawcy (lub innej osoby), co klasyfikuje to znamię jako znamię nieostre. Sąd I instancji w opisie czynu, za który oskarżony P. Z. został skazany, pominął jedno ze znamion czynu zabronionego w postaci działania oskarżonego w celu osiągnięcia korzyści majątkowej. Bez wątpienia Sąd I instancji dopuścił się obrazy prawa materialnego w zakresie przepisów części szczególnej k.k., tj. art. 286§1 k.k., nie przypisując oskarżonemu działania w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, pomimo, iż działanie w celu osiągnięcia korzyści majątkowej wyszczególnione jest w dyspozycji ww. przepisu prawa karnego. Skoro bowiem Sąd nie przypisał takiego znamienia działaniu oskarżonego P. Z., nie mógł go tym samym skazać za czyn z art. 286§1 k.k. Ze zgromadzonego zaś w sprawie materiału dowodowego wynika, iż P. Z. wypełnił znamiona przestępstwa oszustwa działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadzając Bank (...) S.A. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem.

Należy zauważyć, iż niewątpliwie oskarżony P. Z. działał na szkodę Banku (...), który w rozumieniu art. 49§1 k.p.k. jest pokrzywdzonym, niemniej jednak działalności tej dokonał poprzez wyzyskanie błędu pracowników banku autoryzujących przelewy.

Na uwzględnienie zasługuje natomiast zarzut rażącej niewspółmierności kary zawarty w apelacji pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego. O "rażącej niewspółmierności kary" w rozumieniu art. 438 pkt 4 k.p.k. nie można mówić w sytuacji, gdy sąd, wymierzając karę, uwzględnił wszystkie okoliczności wiążące się z poszczególnymi ustawowymi dyrektywami i wskaźnikami jej wymiaru, czyli wówczas, gdy granice swobodnego uznania sędziowskiego, stanowiącego ustawową (art. 53 § 1 k.k.) zasadę sądowego wymiaru kary, nie zostały przekroczone w rozmiarach nie dających się utrzymać w kontekście wymagań wynikających z ustawowych dyrektyw determinujących wymiar kary. Zatem Sąd związany jest dyrektywami wymiaru kary określonymi w art. 53§1 i 2 k.k., i w uzasadnieniu wyroku powinien wykazać, że wszystkie występujące w danej sprawie okoliczności działające zarówno na korzyść jak i na niekorzyść oskarżonego zostały uwzględnione w należyty sposób, co skutkowało orzeczeniem wobec oskarżonego określonej rodzajowo kary w konkretnym wymiarze. Na gruncie sprawy przedmiotowej wskazać należy, iż Sąd I instancji w przeważającej mierze skupił się wyłącznie na tych okolicznościach, które działają na korzyść oskarżonego, nie rozważając tym samym tych okoliczności, które mają charakter obciążający. Faktem jest, iż oskarżony P. Z. nie był dotychczas karany, współpracował z organami ścigania, był doceniany w miejscu pracy oraz zobowiązał się do naprawienia szkody, niemniej jednak okoliczności te nie są wystarczające do uznania, iż Sąd I instancji w należyty sposób uwzględnił wszystkie dyrektywy wymiaru kary określone w art. 53 § 1 i 2 k.k., a w szczególności czy orzeczona kara rzeczywiście jest proporcjonalna do stopnia społecznej szkodliwości czynu i winy, a także czy uwzględnia cele zapobiegawcze i wychowawcze. Z treści apelacji pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego wynika, iż wprawdzie oskarżony zobowiązał się do naprawienia szkody, jednakże dotychczas nie podjął się realizacji tego obowiązku, nie wykazując żadnego tym zainteresowania. Zdaniem Sądu Apelacyjnego nie należy tracić z pola widzenia także okoliczności, iż oskarżony P. Z. czynu za który został skazany dopuścił się z chęci życia ponad stan, bowiem pozyskane w wyniku czynu zabronionego środki przeznaczał wyłącznie na zakup drogich i markowych rzeczy, wykorzystując do tego swoją pozycję w banku, nadużywając tym samym tego stanowiska i udzielonego mu zaufania. Należy w tym miejscu podkreślić, iż karą współmierną i sprawiedliwą jest tylko kara wymierzona z uwzględnieniem wszystkich dyrektyw wymiaru kary i wszystkich okoliczności obciążających i łagodzących występujących po stronie oskarżonego.

W ocenie Sądu Apelacyjnego Sąd I instancji rozważając kwestię wymiaru kary winien uwzględnić i w należyty sposób uzasadnić czy orzekana wobec oskarżonego kara jest w pełni adekwatna do stopnia szkodliwości społecznej dokonanego przez niego przestępstwa, stopnia jego zawinienia, uwzględniając również należycie ustawowe cele kary tak w zakresie oddziaływania na sprawcę jak i kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa.

Mając powyższe względy na uwadze Sąd Apelacyjny orzekł jak w wyroku.